

РЕШЕНИЕ

№ 378

гр. София , 24 октомври 2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на деветнадесети септември две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНТОАНЕТА ДАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА
БОНКА ЯНКОВА

при участието на секретаря Невена Пелова
и прокурора от ВКП Атанас Гебрев
след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 697/2023 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационна жалба, депозирана от частните обвинители З. Н. Т., С. Т. Т., Р. И. Т. и П. С. К., чрез поверениците им адв.Д. и адв.Т., срещу решение №50 от 26.06.2023 г., постановено по внохд №60/2023 г. по описа на Бургаски апелативен съд, НО.

В касационната жалба се твърди, че наложените на подсъдимия наказания са явно несправедливи, постановени при допуснати съществени процесуални нарушения и при нарушение на материалния закон. Посочва се, че във връзка с отмерването им, апелативният съд не е взел предвид редица обстоятелства, а други не е отчел в необходимата степен, като: лошите характеристични данни за подсъдимия, множеството нарушения на ЗДвП, за които той е бил санкциониран по административен ред, величината на скоростта, с която е управлявал МПС преди настъпването на инцидента, концентрацията на алкохол в кръвта му, поведението му след реализиране на произшествието- неоказване на помощ на пострадалите, целенасочените опити да затрудни разкриването на обективната истина, неизказване на съжаление за смъртта на пострадалия. Твърди се, че наложеното наказание е в противоречие с принципа, визиран в чл.35 ал.2 от НК. Прави се искане за отмяна на атакуваното съдебно решение и връщане на делото за ново разглеждане в обжалваната част на Бургаски апелативен съд, за увеличаване на наказанията лишаване от свобода и лишаване от правоуправление в предвидения от закона максимален размер.

Срещу касационната жалба е подадено възражение от адв.Д. Д., защитник на подсъдимия Г. К., в което се застъпва тезата, че иницирацията касационното производство документ, е нередовен, поради липсата на ясно посочено касационно основание и данните, които го подкрепят. В тази връзка се моли касационната жалба да бъде върната. На следващо място се посочва, че тя е и неоснователна, тъй като наложеното на подсъдимия наказание не е явно несправедливо, като в тази насока са изложени подробни съображения. В заключение се моли въззивното решение да бъде оставено в сила.

В съдебното заседание пред ВКС частните обвинители и жалбоподатели и техните повереници, редовно призовани, не се явяват. От същите е постъпила писмена молба, с която поддържат касационната жалба и молят да бъде уважена. Претендират възнаграждение в полза на адв.Д. на основание чл.38 ал.2 във вр.с 38 ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата във вр.с чл.13 ал.1 т.4 и ал.4 от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ведно с дължим 20% данък- ДДС, съгласно разпоредбата на §2а от същата Наредба.

Представителят на Върховната касационна прокуратура взема становище за неоснователност на касационната жалба, тъй като счита, че не е налице нито едно от касационните основания- материалният закон е приложен правилно, а наложеното на подсъдимия наказание е справедливо и съобразено с всички обстоятелства, имащи отношение към неговата индивидуализация и целите по чл.36 от НК. Пледира за оставяне без уважение на касационната жалба.

Защитникът на подсъдимия- адв.Д. поддържа депозираното писмено възражение срещу касационната жалба по изложените в него съображения и се солидаризира със становището, изразено от прокурора от ВКП. Счита атакуваното съдебно решение за законосъобразно и моли да бъде оставено в сила.

В последната си дума подсъдимият Г. К. изказва съжаление за смъртта на пострадалия, заявява, че не е искал настъпването на произшествието и че е бил заслепен от силните светлини на патрулния автомобил.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение като обсъди доводите, релевираны в касационната жалба, становището на страните от съдебното заседание, и в рамките на правомощията си, установи следното:

С присъда №20 от 09.12.2022 г., постановена по нохд №478/2021 г., Окръжен съд- Сливен е признал подсъдимия Г. Я. К. за виновен в това, че на 02.12.2020 г., на път Ш-5503, в землището на [населено място], при управление на МПС- /марка/ с рег. [рег.номер на МПС] , нарушил чл.21 ал.1 и чл.20 ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на Т. С. Т., като деянието е извършено в пияно състояние, поради което и на основание чл.343 ал.3 пр.1 б. „б“ пр.1 във вр.с чл.342 ал.1 от НК и чл.54 от НК го е осъдил на шест години лишаване от свобода при първоначален „общ“ режим на изтърпяване.

На основание чл.343г от НК подсъдимия Г. К. е бил лишен от право да управлява МПС за срок от шест години.

С присъдата подсъдимият е бил осъден да заплати на частните обвинители С. Т., Р. Т., З. Т. и П. К. направените от тях разноски за адвокатски хонорар в размер на по 1500 лв. за всеки един от тях, както и разноските, сторени по делото.

Съдът се е разпоредил и с веществените доказателства.

По жалби от защитника на подсъдимия и поверениците на частните обвинители, пред Бургаски апелативен съд е било образувано внохд № 60/2023 г., приключило с решение № 50 от 26.06.2023 г., с което първоинстанционната присъда е била изменена, като подсъдимият Г. К. е бил оправдан за извършено нарушение по чл.20 ал.1 от ЗДвП. В останалата част присъдата е била потвърдена. В тежест на подсъдимия са били възложени и разноските за адвокатско възнаграждение, направени във въззивното производство от частните обвинители .

Касационната жалба е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съдържанието на касационната жалба сочи, че оплакването на касаторите е свързано с явна несправедливост на наложените на подсъдимия Г. К. наказания- лишаване от свобода и лишаване от правоуправление, в посока тяхното необосновано занижаване. Отразените доводи в инициращия касационното производство документ са в съответствие с направеното искане- за отмяна на

атакуваното решение и връщане на делото за ново разглеждане на въззивната инстанция за увеличаване на наказанията на подсъдимия. В този смисъл твърдението на защитника на подсъдимия за нередовност на касационната жалба, не се възприема.

На следващо място, липсва явна и очевидна диспропорция между наложените на подсъдимия К. наказания и обществената опасност на деянието и дееца, която да произтича от несъответна и неизчерпателна преценка на отегчаващите отговорността обстоятелства, каквото оплакване е отправено в касационната жалба.

Въззивният съд подробно е разгледал поведението на подсъдимия като водач на МПС и конкретно се е занимал с отделните нарушения, за които той е бил санкциониран по административен ред. Обсъдил е както тези, които не са свързани пряко с риск от поставяне в опасност живота и здравето на трети лица- напр. управление на МПС без застраховка „Гражданска отговорност“, без винетка, за неправилно паркиране и престой и пр., така и нарушения, които създават съществена опасност за движението - неспазване на пътен знак, маркировка или на светлинна сигнализация, превишаване на скоростта и др. Преценявайки броя на административните нарушения, техните същностни характеристики и разположението им във времето, апелативният съд е изградил вярно заключение, че подсъдимият е недисциплиниран водач на МПС у когото е изградено усещане за безнаказаност. Коментиранията обстоятелства са били отчетени като отегчаващи отговорността и са намерили адекватно отражение при индивидуализацията на наказанията му. Тяхната действителна тежест е вярно оценена, като не се наблюдава неоправдано подценяване.

По-нататък в жалбата се твърди, че при отмерване на наказанието не са били правилно отчетени величината на скоростта, с която подсъдимият е управлявал превозното средство към момента на произшествието и концентрацията на алкохол в кръвта му. Тези две обстоятелства принципно биха могли да бъдат ценени като отегчаващи отговорността фактори /независимо от това, че е налице квалификация пияно състояние и че запълващото бланкета на чл.343 от НК нарушение е свързано с режима на скоростта/, но само ако те драстично надхвърлят критерия за пияно състояние- 0,5‰ / алкохолното съдържание в кръвта на подсъдимия е 0,94‰/ и разрешената скорост за пътния участък, в който е настъпило автопроизшествието, което в случая, съобразно приетите факти, не е така.

На следващо място, действително подсъдимият не е оказал помощ на пострадалия, но съобразно приетите от апелативната инстанция факти, в резултат на удара той също е получил наранявания и макар да излязъл сам от автомобила си, е останал да лежи на земята, като с втората пристигнала на мястото линейка е бил транспортиран до ФСМП- [населено място], където му е била оказана медицинска помощ. При това положение не може да се приеме, че подсъдимият е бил в състояние да извършва активни действия по оказване на помощ на пострадалото лице, поради което претенцията на касаторите за оценка на коментиранията обстоятелство /не оказване на помощ/ като отегчаващо, е лишена от основание.

Не се установява по делото подсъдимият да е правил „целенасочени опити да затрудни разследването и разкриването на обективната истина“. В жалбата не се сочат и конкретни действия на подсъдимия, които да обективират подобно поведение. Независимо от това следва да се посочи, че не се констатира действия, насочени към създаване на пречки за нормалния ход на наказателното производство, а позицията на подсъдимия и свързаните с нея искания за събиране на доказателства, са израз на правото му на защита, гарантирано от закона.

Касационният съд не възприема тезата на касаторите за това, че подсъдимият не е изразил съжаление за случилото се. Още в първия си разпит в качеството на обвиняем на досъдебното производство, проведен на 03.12.2020 г., както и в последващия на 20.08.2021 г., Г. К. е изказал съжаление за случилото се. В хода на съдебно производство също е изразявал своето отношение към настъпилите трагични събития. Съдът няма специални знания да прецени характеристиките на психическите процеси, протичащи в подсъдимия във връзка с деянието и настъпилия от него безспорно изключително тежък резултат. Разкаянието е специфичен морален акт, който може да бъде проява на съвест или на чувство на срам, обективиран чрез гласно признаване пред околните на съжаление за случилото се. Именно за това съдебната практика приема, че изказаното съжаление за извършеното от подсъдимия по време на наказателния процес /въпреки, че не е длъжен да го прави/, станало достояние на разследващите органи, съда и страните по делото, е израз на започнал поправителен ефект на евентуалното очаквано от дееца наказание.

По делото не се установяват други отрицателни характеристични данни за личността на подсъдимия, с изключение на тези, изводими от характеристиките му като водач на МПС, които са били отчетени от апелативния съд. Точно обратното, налице е трудова характеристика, дала положителна оценка за Г. К. във връзка с изпълнение на служебните му задължения.

И на последно място, настоящият касационен състав не споделя възражението на касаторите, че контролираният съд не е съобразил принципа за съответствие на наказанието на престъплението, прокламиран в чл.35 ал.3 от НК. Този принцип следва да се разглежда в две посоки: 1. видът и размерът на предвидените от закона наказания за различните видове престъпления трябва да бъдат съобразени с типичната относителна тежест на последните, с тяхната обществена характеристика, с проявените в тях обществени и психически особености на престъпния дееца. Това съобразяване е основна задача на законодателя при установяване нормите на особената част; 2. наложеното от съда в отделните случаи наказание трябва да бъде съобразено от своя страна с тежестта на конкретното престъпление и личността на дееца / Н.,И..Наказателно право.Обща част. София-Наука и изкуство.1972. с.446/. Видно от мотивите на апелативната инстанция, същата се е занимала както с обществената опасност на деянието, която е намерила за завишена, така и с обществената опасност на дееца, която е счел за по-висока от обичайната, с оглед налаганите му наказания по административен ред за извършени нарушения на правилата за движение по пътищата /л.32 от мотивите/. Обсъдени са били и характеристиките на престъпленията против транспорта, като в контекста на генералната цел на наказанието по чл.36 от НК правилно е отчетена тяхната честа проява в обществото, изискваща налагането на по-сериозна наказателно-правна принуда. Всички тези съображения са намерили адекватна преценка при отмерването, както на наказанието лишаване от свобода от шест години, което подсъдимия следва да понесе, така и при определяне размера на кумулативното наказание лишаване от правоуправление-също от шест години. Строгостта на тези наказания е необходимата и достатъчна както за поправянето на дееца, така и за постигане на предупредително въздействие върху другите членове на обществото.

В заключение, не се откриват неотчетени или подценени от въззивната инстанция отегчаващи отговорността обстоятелства, нито неправилна оценка на степента на обществената опасност на деянието и дееца, водещи до извод, че наложените на подсъдимия наказания са явно несправедливи, понеже са занижени.

Ето защо, касационната жалба на частните обвинители, подадена чрез поверениците им следва да бъде оставена без уважение, а атакуваното съдебно решение- в сила.

И накрая, ВКС намира искането за възлагане в тежест на подсъдимия на направените от адв.Н. Д., повереник на частните обвинители разноски, за основателно. Видно от намиращият се по делото договор за правна защита и съдействие и пълномощно адвокатът е оказвал правна помощ безплатно, на основание чл.38 от Закона за адвокатурата. Съгласно чл.38 ал.2 от ЗА подсъдимият следва да бъде осъден да заплати адвокатско възнаграждение в полза на осъществилия правна помощ пред ВКС, като размера на възнаграждението следва да се определи на основание чл.13 ал.1 т.4 и ал.4 от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения- в случая 9000 лв. Тъй като повереникът е регистрирано по ЗДДС лице, на основание §2а от Наредбата, дължимият данък следва да бъде начислен върху адвокатското възнаграждение. Цялостният размер на дължимата сума от подсъдимия възлиза на 10 800 лв.

По изложените съображения и на основание чл.354 ал.1 т.1 от НПК, ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение №50 от 26.06.2023 г., постановено по внохд №60/2023 г. по описа на Бургаски апелативен съд.

ОСЪЖДА подсъдимия Г. Я. К. да заплати на адв. Н. Н. Д. сумата от 10800 /десет хиляди и осемстотин/ лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната пред ВКС правна помощ и съдействие на частните обвинители З. Т.,С. Т.,Р. Т. и П. К..

РЕШЕНИЕТО не може да се обжалва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1/ 2/